

Helsinki 28.10.2021

Dnro 92/03/21

Viite: Lausuntopyyntö 4.10.2021

Asia: Oikeusministeriön hallinnonalan uuden viraston nimi

Oikeusministeriö
hallitusneuvos Kirta Heine

Lausunto viraston nimiehdotuksesta *Oikeuspalveluvirasto – Rättstjänstverket*

Oikeusministeriö pyytää lausuntoa uuden viraston nimiehdotuksesta *Oikeuspalveluvirasto – Rättstjänstverket*. Tavoitteena on järjestää nykyiset oikeusapu- ja edunvalvontapiirit valtakunnalliseksi virastoksi, jonka tehtävänä on julkisen oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan sekä yleisen edunvalvonnan palvelujen järjestäminen. Mahdollisesti vuodesta 2024 alkaen viraston tehtäviin tulisi lisäksi sovittelutoiminnan järjestäminen.

Suositus

Emme suosita uudelle virastolle nimeä *Oikeuspalveluvirasto – Rättstjänstverket*. Ehdotettu nimi sisältää sanan *oikeuspalvelu*, joka on merkitykseltään laaja ja jonka perusteella on siksi vaikea päätellä, mitä tehtäviä virasto hoitaa.

Ehdotuksen sijaan suositamme virastolle nimeä *Oikeusapuvirasto – Rättshjälpmyndigheten* tai *Rättshjälpverket*. Nimi kuvaa ymmärrettävämmin kohteensa keskeistä toimintaa ja erottuu riittävästi muista hallinnonalan toimijoista.

Perustelemme suositusta seuraavasti:

On tarkoituksenmukaista, että viraston nimi välittää olennaista tietoa kohteensa toiminnasta. Yhdyssana *oikeuspalvelu* yhdistyy hyvin oikeusministeriön hallinnonalaan, ja sen voi ymmärtää tarkoittavan oikeusapua ja edunvalvontaa. Se ei kuitenkaan ole vakiintunut käsite, vaan merkitykseltään laaja ja epämääräinen. Sanaa *oikeuspalvelu* käytetään esimerkiksi monien yritysten nimissä, joissa se voi viitata mihin tahansa juristien palveluihin, kuten sovintoneuvotteluihin tai avustamiseen oikeusistunnoissa tai valituksen laatimisessa. Lisäksi sanaa käytetään ilmauksessa *Euroopan unionin neuvoston oikeuspalvelu* sekä ulkoministeriön oikeudellisten asioiden yksikön nimessä *oikeuspalvelu – rättstjänsten*. Näissä yhteyksissä sanalla tarkoitetaan vain organisaation sisäistä palvelua.

Uuden viraston tulisi nimen perusteella erottua riittävästi muista hallinnon organisaatioista. Koska yhdyssana *oikeuspalvelu* ei ole merkitykseltään yksiselitteinen, ei nimiehdotuksen perusteella pysty päättämään, mitä oikeusministeriön hallinnonalan tehtäviä virastossa hoidetaan. Hallinnonalalla toimivat myös esimerkiksi käräjäoikeudet, jotka käsittelevät rikos-, riita- ja hakemusasioita, sekä

Tuomioistuinvirasto, joka vastaa muun muassa tuomioistuinten tarkoituksenmukaisesta toiminnasta; kaikki nämäkin voidaan ymmärtää oikeuspalveluiksi.

Nimiehdotus *Oikeuspalveluvirasto – Rättstjänstverket* on siis viittauskohteeltaan lähes yhtä epämääräinen kuin olisi esimerkiksi lyhyempi nimi *Oikeusvirasto*. Sekä *Oikeuspalveluvirasto* että *Oikeusvirasto* ovat merkitykseltään niin laajoja, että niiden käyttöönotto saattaisi vaikeuttaa eri organisaatioiden muodostaman kokonaisuuden hahmottamista ja aiheuttaa jopa sekaannuksia.

Lausuntopyynnössä uutta virastoa kuvataan *oikeusapu- ja edunvalvontavirastoksi*. Mahdollista olisi ottaa nimeksi viraston toiminnasta kattavammin kertova *Oikeusapu- ja edunvalvontavirasto – Rättshjälps- och intressebevakningsverket*. Pitkä ja moniosainen nimi on kuitenkin käytössä niin hankala, että emme suosita sitä. Mitä pitempi nimi on, sitä suurempi on myös tarve erilliselle nimilyhenteelle sekä suomeksi että ruotsiksi. Paras on pyrkiä niin ytimekkääseen nimeen, ettei lyhennettä tarvita vaan että nimeä voi käyttää helposti sellaisenaan kummallakin kielellä.

Viraston nimen on oltava tarpeeksi kuvaava ja erottuva, mutta sen ei tarvitse – eikä se yleensä voikaan – sisältää kaikkia viraston toimintoja. Vaikka uuden viraston vastuulle siirtyvät näillä näkymin oikeusavun lisäksi myös edunvalvonta, talous- ja velkaneuvonta sekä myöhemmin ehkä myös sovittelutoiminta, suomenkieliseksi nimeksi riittäisi *Oikeusapuvirasto*. Toisin kuin *oikeuspalvelu*, on *oikeusapu* merkitykseltään vakiintunut, yleisesti tunnettu sana.

Vaikka aiemmassa organisaationimessä (*oikeusapu- ja edunvalvontapiiri – rättshjälps- och intressebevakningsdistriktet*) on pantu ilmi myös edunvalvonta, se ei ole välttämätöntä uudessa nimessä. Myös edunvalvonta ja velkaneuvonta voidaan nähdä oikeudellisena apuna. Organisaatiomuutoksen yhteydessä ja uuden viraston tiedotuksessa on mahdollista painottaa, että virasto huolehtii julkisen oikeusavun lisäksi myös edunvalvonnasta, talous- ja velkaneuvonnasta sekä mahdollisesti sovittelutoiminnasta.

Ruotsinkieliseksi nimeksi suositamme joko nimeä *Rättshjälpsmyndigheten* tai *Rättshjälpsverket*. Sekä *myndigheten* että *verket* ovat kielellisesti toimivia viraston nimen perusosana.

Ulla Onkamo

Ulla Onkamo
suomen kielen nimistönhuoltaja

Maria Vidberg

Maria Vidberg
ruotsin kielen nimistönhuoltaja

Salli Kankaanpää

Salli Kankaanpää
kielenhuolto-osaston johtaja

Charlotta af Hällström- Reijonen

Charlotta af Hällström-Reijonen
ruotsin kielen osaston johtaja